

Toetrede

Liturgie van die Lig

Aanstek van die kerse

Woorddiens

Tema: Watter risiko's is jy bereid om te neem?

Skriflesing: Matteus 25:14-32 (1953)

¹⁴ WANT dit is soos 'n man wat op reis wou gaan en sy diensknegte roep en aan hulle sy besittings toevertrou.

¹⁵ En aan die een gee hy vyf talente en aan die ander twee en aan die ander een, aan elkeen na sy vermoë; en hy het dadelik op reis gegaan.

¹⁶ En die een wat die vyf talente ontvang het, het daarmee gaan werk en vyf ander talente gewin.

¹⁷ Net so het die een wat die twee ontvang het, self ook twee ander verdien.

¹⁸ Maar hy wat die een ontvang het, het in die grond gaan grawe en die geld van sy heer weggesteek.

¹⁹ En ná 'n lang tyd het die heer van daardie diensknegte gekom en met hulle afgereken.

²⁰ En die een wat die vyf talente ontvang het, kom en bring vyf ander talente en sê: Meneer, vyf talente het u aan my toevertrou; hier het ek vyf ander talente daarby verdien.

²¹ En sy heer sê vir hom: Mooi so, goeie en getroue dienskneg, oor weinig was jy getrou, oor veel sal ek jou aanstel. Gaan in in die vreugde van jou heer.

²² En die een wat die twee talente ontvang het, kom ook en sê: Meneer, twee talente het u aan my toevertrou; hier het ek twee ander talente daarby verdien.

²³ Sy heer sê vir hom: Mooi so, goeie en getroue dienskneg, oor weinig was jy getrou, oor veel sal ek jou aanstel. Gaan in in die vreugde van jou heer.

²⁴ En die een wat die een talent ontvang het, kom ook en sê: Meneer, ek het u geken, dat u 'n harde man is wat maai waar u nie gesaai het nie, en bymekaarmaak waar u nie uitgestrooi het nie;

²⁵ omdat ek bang was, het ek gegaan en u talent in die grond weggesteek. Hier het u wat aan u behoort.

²⁶ Maar sy heer antwoord en sê vir hom: Jou slegte en luie dienskneg, jy het geweet dat ek maai waar ek nie gesaai het nie, en bymekaarmaak waar ek nie uitgestrooi het nie.

²⁷ Daarom moes jy my geld by die wisselaars gestort het, en ek sou by my koms wat aan my behoort, met rente ontvang het.

²⁸ Neem dan die talent van hom weg en gee dit aan die een wat die tien talente het;

²⁹ want aan elkeen wat het, sal gegee word, en hy sal oorvloed hê; maar van hom wat nie het nie, van hom sal weggenem word ook wat hy het.

³⁰ En werp die nuttelose dienskneg uit in die buitenste duisternis; daar sal geweens wees en gekners van die tande.

³¹ EN wanneer die Seun van die mens in sy heerlikheid kom en al die heilige engele saam met Hom, dan sal Hy op sy heerlike troon sit;

³² en voor Hom sal al die nasies versamel word, en Hy sal hulle van mekaar afskei soos die herder die skape van die bokke afskei.

Broodjies vir die pad

Matthew adapts a story which transposes his point into one of our most carefully calculated and emotionally gripping commodities-- money. We are to act as shrewd managers of money do; invest prudently and wisely. And what does money represent in this parable? Perhaps it is what we all possess by various measurements-- our time on this earth, the impact we have on others individually and at large, the decisions we make, our actions and their consequences, in short all that comprises our lives. There will be an audit. Get busy.

We all cease to be-- stripped of relationships, capacity for daily living, meaning. We will cease to be when we die, of course, but we can also cease to be some ways even before death. Furthermore, even though we can acknowledge we will die "some day," we can say nothing certain about when that moment of death will come.

In his sweeping examination of the human condition in Being and Time, Martin Heidegger's discussion of this reality of not existing plays an important role. (Div. II, p 274ff) Coming to grips with this reality he insists is crucial. We will cease to be when we come to the end of our time, but, we can also cease to be even before then by failing to live beyond basic instincts and missing what it means to be more authentically ourselves and more deeply engaged with and for others. He analyzes the many ways we can "tranquelize" ourselves to avoid confronting our limitations and our potential by just giving into the supposed urgencies of unexamined living.

[...]

The parable Matthew relays it even more explicitly. Get up. Get busy. Use your instinctual shrewdness for good. Invest what is most precious-- your time on this earth, your impact on others, your money, in short the various aspects that make up your life as calculatingly as the most successful investors. Use your assets for maximum return. Do not just sit on them, or hide them under the mattress. You do not have forever. You do not know how much time you actually have. So behave as if you were running out of time, because you are !

Awareness of such human realities as final death, as well as ways of "dying" even before death, and an accounting for how we have used whatever abilities and time we are given leads to what Heidegger calls "an impassioned freedom towards death [his emphasis]-- a freedom which has never been released from the Illusion of the "they [conventional, everyday ways of just getting along, just getting by], and what is factual, certain of itself and anxious." (p. 311) Today's readings from Zephaniah, Psalm 90, Paul and Matthew convert this "anxiety" into a healthy, constructive motivator for productive action. It prods us to use whatever capacities, circumstances and time we have beneficially for others and, thereby, for ourselves as well. Live life more abundantly by "investing" whatever we have been given.

<http://sacraconversazione.blogspot.com/2008/10/proper-28-year.html>

‘n Ander Perspektief op Matteus 25:14-32...

The parable of the talents is, of course, a popular passage for any parish going through a stewardship or pledging campaign. Though a bit problematic in the way that it upholds slavery and economic classism, it is rich with the message of how we are all given gifts by God, and given the ability to make those gifts increase for God and for God’s purposes. But from a process-relational standpoint, what is often missing from reflections on this parable is the idea that God is present with us in the ways that we work with those gifts. God is present with us in our creativity. In fact, in a process- relational approach to this text, we would say that God is with us in partnership in order for us to work with God to embody and work with God to continue the work of co- creation and creative transformation.

This parable feels harsh, of course, because of the way the “master” in the story treats the one who was afraid and simply hid what had been given to him. After all, a “talent” was worth about 15 years of wages, so who could blame the guy for being scared? But if we are careful to remind ourselves (and our congregations) that parables are intended to be metaphoric and not historical, and that all metaphors break down when taken beyond a certain point, we really have no reason at all to believe that God would behave like this severe landowner did toward the one who was afraid and who hid the talent that had been entrusted to him. Yet the metaphor of “outer darkness” in which the scared man found himself in the story could easily point to the kind of “outer darkness” and empty existence that any of us could experience if and when we don’t partner with God in the use of those things with which God has entrusted us. When we don’t live into our fullest potential, when we don’t work to allow the initial aim of God to find concrescence in our lives, and when we don’t expend our God-given creativity, we find ourselves in very lost and lonely places, spiritually and emotionally. Humanity was created to be creative; and when we aren’t creative, part of us is dying on the inside.

God’s lure to join in partnership with God is intended to be relational in a loving and persuasive manner, not in a coercive or manipulative manner. The gifts that God gives us for the work of co-creation and creative transformation are themselves God’s invitation to each of us to “enter into the joy” which God intends for us. God is dependent on our participation in the work of co-creation and creative transformation; and it is God’s desire for us to have a working relationship in which God can entrust us with a few things so that we might learn to be entrusted with more.

This all goes hand in hand with the idea that the gifts we have from God are things which can be grown and increased. In a process-relational way of life, we never perceive anything as being static; things and beings evolve, as do the interrelatedness of all relationships. God’s initial aim to humanity — collectively and individually — is to become participants in God’s primordial nature, and to creatively engage the world with beauty, truth, adventure, zest, peace, love, and justice. This parable points to the ways that “God is with us” in the very thing that makes humanity so very human — creativity and co-creative enterprise.

<http://processandfaith.org/resources/lectionary-commentary/yeara/2015-11-16/proper-28>

Brood vir die pad

Die begeerte om te weet en te verstaan

Wilhelm Jordaan

In die hedendaagse wêreld het ’n kort, lekker sêding, soos in ’n twiet, belangriker geword as ’n verduidelikende redenering. Kom tot die punt; moenie meer woorde gebruik as jy met minder kan klaarkom nie.

Ook tekenend daarvan is die gebruik van smileys en emotikons as afkortings van jou emosies, byvoorbeeld :- (vir droefheid), :-O (vir verbasing) en :-S (vir verwarring).

Nog ’n variasie is om bekendes te vra of daar ’n enkele mens of gebeurtenis in hul kinderjare is wat deurslaggewend vir hul latere prestasies was: “En hou dit kort; ons wil die opwindende, deurslaggewende, epifaniese oomblik(ke) hê.”

Daar is baie voorbeelde: George Smoot, Nobelpryswenner vir sterfisika, sê hy het as alleenkind agterin sy ouers se motor gewonder waarom die maan daarbo oral “saamry”. Dit boei hom steeds.

Die dierkundige en skrywer Richard Dawkins reken sy aansporing is Hugh Lofting se The

Adventures of Doctor Dolittle. As kind het hy dit oor en oor gelees en was bekoor deur Dolittle se rustelose nuuskierigheid oor natuurkundige dinge.

En die evolusionêre bioloog en skrywer Stephen Jay Gould bedank sy pa omdat dié hom vroeg al gaan wys het hoe ’n tirannosaurus-fossiel lyk.

Kyk nou hoe anders dié vraag beantwoord kan word – in ’n ander tydvlak toe daar nog tyd was:

In sy omvattende Meditasies werk die filosoof Marcus Aurelius (121 n.C.-180 n.C.) langsaam en met erkentlikheid, egtheid, humor, begrip, deernis en agting deur ’n lys van 17 mense (byvoorbeeld sy oupa, oupagrootjie, ma, pa, aangenome pa, leermeesters en die gode!) wat hom gevorm en gehelp het.

Miskien is Aurelius nader aan die werklike toedrag: dat ’n kombinasie van faktore in die meeste gevalle van groot prestasie saamwerk om iemand oor ’n lang tydperk vir roem voor te berei. Navorsing dui op bepaalde patrone:

Allereers word intellektuele potensiaal baie vroeg raakgesien – byvoorbeeld ruimtelike, meganiese en taalaanleg. Dit behels veel meer as die gebruikelike “IK-metings”, wat dikwels net verbeeldinglose akademiese intelligensie meet.

Natuurlike aanleg (waarskynlik onderlê deur genetiese faktore) word in intellektueel prikkelende omgewings ontwikkel. Dit behels ouers en grootouers wat self ’n nuuskierigheidsdrif het en dit by kinders aanmoedig deur gesprek, woord- en syferspeletjies, goeie boeke, opvoedkundige programme en maats wat soortgelyke kenniswaardes het.

Indien ’n kind se tuisomgewing (huis, skool, maats) nie prikkelend genoeg is nie, word spesiale maatreëls getref om die soort omgewing te skep waarin aanlegte kan gedy. Dit eis onder meer onderwys wat die klem lê op die jeug se leerpotensiaal en intellektuele ontwikkeling om seker te maak talent gaan nie verlore nie.

Dit alles veronderstel ’n vroeë en volgehoue prikkeling van die begeerte om te weet en te verstaan en ’n volgehoue bewussyn van die skoonheid en orde van alles wat is.

<http://www.netwerk24.com/stemme/2014-11-12-die-begeerte-om-te-weet-en-te-verstaan>

wynandnel@iafrica.com 082 901 5877